

۲۰۰۴۳۷۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تدوین:

روح الله اسماعیل روشناوند

انتشارات چتر دانش

سرشناسه : اسماعیلی روشنوند، روح‌الله، ۱۳۵۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : آیات الاحکام / تدوین روح‌الله اسماعیلی روشنوند.
 مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۲۷۹ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۳۲-۲
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع : قرآن -- احکام و قوانین
 موضوع : Qur'an -- Law and legislation :
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ آ ۵۷ الف / ۶ / ۹۹ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۱.۷۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۱۸۸۰۶

نام کتاب : آیات الاحکام
 ناشر : چتر دانش
 تدوین : روح‌الله اسماعیلی روشنوند
 نوبت و سال چاپ : دوم - ۱۴۰۰
 شمارگان : ۱۰۰۰
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۳۲-۲
 قیمت : ۶۵۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸
 تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳
 پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
 کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، در حالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان و حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیس از گذشته مورد توجه قرار گیرد. کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

• فهرست مطالب •

صفحه	عنوان
۱۳	طهارت
۱۵	نماز
۲۰	روزه
۲۳	حج
۳۰	جهاد
۳۷	انفال و غنایم جنگی
۳۸	امر به معروف و نهی از منکر
۳۹	خرید و فروش
۴۰	ربا
۴۱	اجاره
۴۱	صلح
۴۲	قرض و رهن
۴۴	ودیعه
۴۴	مکاتبه
۴۵	ازدواج
۴۷	ازدواج: صهر
۵۳	ازدواج: نفقه
۵۴	ازدواج: نشوز
۵۵	ازدواج: حفظ نگاه
۵۶	پوشش زنان
۵۷	طلاق

۶۰	طلاق : عدّه
۶۱	عدّه وفات
۶۲	ظهار
۶۳	ایلاء
۶۳	لعان
۶۴	نذر
۶۵	قسم
۶۷	عهد
۷۰	وصیت
۷۰	قضاوت
۷۴	قضاوت : شهادت دادن
۷۸	ممنوعیت از تصرفات مالی (حجر)
۷۸	کفاره ها
۸۱	ارت
۸۵	حد و تعزیر
۸۸	قصاص
۹۲	خوردنی ها و آشامیدنی ها
۱۰۴	حجّیت خبر
۱۰۵	حجّیت بینه
۱۰۸	حجّیت سنت پیامبر ﷺ
۱۱۱	حجّیت سنت اهل بیت •
۱۱۱	قیاس فقهی
۱۱۲	حجّیت اجماع

۱۱۲	اصل برائت
۱۱۴	اصل احتیاط
۱۱۵	حجیت ظن
۱۱۶	تکلیف
۱۱۹	قاعده فقهی نفی حرج
۱۱۹	قاعده فقهی حمل به صحت
۱۲۰	قاعده فقهی قرعه
۱۲۱	تقیه
۱۲۱	قاعده فقهی جت
۱۲۲	قاعده فقهی نفی سبیل
۱۲۲	قاعده فقهی احسان
۱۲۳	قاعده تعظیم شعائر
۱۲۳	عدم همکاری در کار حرام
۱۲۳	اسوه بودن پیامبر خدا ﷺ
۱۲۴	اختصاصات پیامبر خدا ﷺ
۱۲۷	احکام زنان پیامبر ﷺ
۱۲۹	اسراف و بخل
۱۳۲	تهمت زنا
۱۳۵	قتل
۱۳۹	کم فروشی
۱۴۲	غیبت کردن
۱۴۳	سخن چینی
۱۴۴	استفاده از القاب زشت

۱۴۴	تجسس و گمان بد
۱۴۵	امانت داری
۱۴۶	حرمت زنا
۱۴۹	حرمت لواط
۱۴۹	دزدی
۱۵۰	ترویج فحشا
۱۵۱	ظلم
۱۵۴	دوستی با کافران و دعا برای آنها
۱۵۹	حرمت همنشینی با کفار
۱۶۰	قطع رحم
۱۶۱	نا امیدي از رحمت خداوند
۱۶۲	تصرف در مال دیگری
۱۶۳	فساد افکنی
۱۶۶	پنهان کردن حق
۱۶۷	مال اندوزی
۱۶۸	جابجا کردن ماههای حرام
۱۶۸	سحر و جادو
۱۶۹	دروغ
۱۷۰	قمار
۱۷۱	ریا
۱۷۴	تغییر خلقت خدا
۱۷۴	احکام زنان
۱۷۵	تعامل با پیامبر ﷺ

۱۷۷	رهبانیت
۱۷۸	نزاع
۱۷۸	گرفتاری گناه
۱۷۹	چنگ زدن به ریسمان الاهی
۱۸۰	اطاعت از اولی الامر
۱۸۰	استقامت
۱۸۳	اصلاح جامعه
۱۸۵	توبه
۱۸۶	تقلید
۱۸۶	دفع ضرر
۱۸۶	جواب سلام
۱۸۷	مسئولیت خانه
۱۸۸	کمک به ذی القربی و یتیم و مسکین و ...
۱۸۹	طلب روزی
۱۹۰	نیکی به پدر و مادر
۱۹۳	هجرت
۱۹۵	آداب قرانت قرآن
۱۹۵	بناه بردن به خداوند متعال
۱۹۸	توکل کردن به خداوند متعال
۱۹۹	آداب تلاوت قرآن کریم
۱۹۹	ذکر خداوند متعال
۲۰۰	تسبیح خداوند متعال
۲۰۳	استغفار

مقدمه

همان طور که می‌دانیم روایات معتبر و متعددی از اهل بیت علیهم‌السلام در زمینه عرضه‌ی احادیث به سنت و قرآن کریم صادر شده است. اهمیت این موضوع به اندازه‌ای است که نفع الاسلام کلینی رحمته بابی را در اصول کافی با عنوان "بَابُ الْأَخْذِ بِالسُّنَّةِ وَ سَوَائِدِ الْكِتَابِ" به این موضوع اختصاص داده است. به عنوان نمونه با سند صحیح از حضرت امام صادق علیه‌السلام روایت شده است:

... عَنْ أَيُّوبَ بْنِ الْحَرِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ: كُلُّ شَيْءٍ مَزْدُودٌ إِلَى الْكِتَابِ وَ السُّنَّةِ وَ كُلُّ حَدِيثٍ لَا يُؤَافِقُ كِتَابَ اللَّهِ، فَهُوَ زُخْرُفٌ.

هر چیزی بی‌باید قرآن و سنت را جاع شود و هر حدیثی که موافق قرآن نباشد دروغیست خوش‌نما.

از این رو عرضه روایات به آیات قرآن یکی از ملاک‌های مهم اعتبار سنجی روایات می‌باشد. در این میان، از جمله موضوعاتی که محققان علوم دینی و طلاب حوزه‌های علمیه به طور مفضل به آن می‌پردازند موضوعات احکام می‌باشد. لازم به ذکر است که به لطف خداوند متعال جوامع روایی معتبرها در زمینه‌ی احکام بسیار غنی و مملو از کلمات گهربار معصومین علیهم‌السلام می‌باشند و بر محققین امر پوشیده نیست که قریب به اتفاق احادیث ما در کتب معتبر شیعه، مخالفتی با آیات قرآن ندارند و این حاصل رنج و زحمت علمای گرانقدر شیعه مانند کلینی‌ها و صدوق‌ها و شیخ طوسی‌ها و جمعی از امامان است. اما در عین حال در موضوعات مختلفی از احکام، اختلاف روایات و بعضاً تعارضات روایی به چشم می‌خورد. در این زمینه نیز در روایات معصومین علیهم‌السلام موافقت با کتاب یا وجود شاهد قرآنی به عنوان یک دلیل روایی مهمی در اعتبار سنجی روایات در اختلاف احادیث وارد شده است. به عنوان نمونه با سند صحیح در کتاب شریف کافی از امام صادق علیه‌السلام روایت شده است:

... عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ وَ حَدَّثَنِي حُسَيْنُ بْنُ أَبِي الْعَلَاءِ أَنَّهُ حَضَرَ ابْنَ أَبِي يَعْفُورٍ فِي هَذَا الْمَجْلِسِ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنِ اخْتِلَافِ الْحَدِيثِ بِرُؤْيِهِ مِنْ نَفْسٍ بِهِ وَ مِنْهُمْ مَنْ لَا يَتَّقِي بِهِ قَالَ إِذَا وَرَدَ عَلَيْكُمْ حَدِيثٌ فَوَجَدْتُمْ لَهُ شَاهِدًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ أَوْ مِنْ قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ إِلَّا فَالْتَمِسُوا جَاءَكُمْ بِهِ أَوَّلِي بِهِ.